

Predmet: Zoran Vukšić i dr. – *Beli Manastir*¹

Viši sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine

Poslovni broj predmeta: K-Po₂ 45/2010

Broj optužnice: KTRZ 5/09

Optužnica podignuta: 24.06.2010.

Tužilaštvo: Nebojša Marković, zamenik Tužioca za ratne zločine

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. stav 1. KZ SRJ, u saizvršilaštvu u vezi sa čl. 22 KZ SRJ

Optuženi: **Zoran Vukšić** (nalazi se u pritvoru)
Slobodan Strigić (brani se sa slobode)
Branko Hrnjak (brani se sa slobode)
Velimir Bertić (brani se sa slobode)

Braniloci: advokat Ivana Tomović (za optuženog Vukšića)
advokat Trifun Ašković, advokat Miloš Paligorić² (za optuženog Strigića)
advokat Radmila Bjeletić (za optuženog Hrnjaka)
advokat Miroslav Perković (za optuženog Bertića)

Sudsko veće: sudija Dragan Mirković, predsednik Veća
sudija Tatjana Vuković, članica Veća
sudija Olivera Anđelković, članica Veća

Posmatrač: Fond za humanitarno pravo

Glavni pretres: 1.11.2010.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Optužnica

Optuženi Zoran Vukšić, Slobodan Strigić, Branko Hrnjak i Velimir Bertić terete se da su kao pripadnici Jedinice za posebne namene iz sasava policijskih oružanih snaga SAO Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem, u periodu od avgusta do karaja 1991. godine, na široj teritoriji opštine Beli Manastir [Hrvatska] vršili protivzakonita hapšenja i zatvaranja lica hrvatske i druge nesrpske nacionalnosti, vršili ubistva, povređivanje telesnog integriteta, zastrašivanje, teror, mučenja i nečovečna postupanja.

Saslušanje optuženog Zorana Vukšića zvanog *Žuti*

Optuženi ne priznaje da je izvršio krivično delo i ne oseća se krivim. Ostaje pri odbrani koju je izneo 24.12.2009. pred istražnim sudijom. Za sada ne želi da iznese odbranu pred sudskim većem i da odgovara na pitanja. U istrazi je rekao da nije učinio ono što mu se optužnicom stavlja na teret. U oktobru 1991. godine živeo je u Belom Manastiru. Do rata radio je kao poštar, da bi se nakon početka neprijateljstva, po nagovoru komšije Nikole Đorđevića koji je

¹ Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ustupilo je 2008. godine Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije ovaj krivično predmet Županijskog suda u Osijeku, na osnovu Sporazuma o saradnji u progonu učinilaca krivičnih dela ratnih zločina, zločina protiv čovečnosti i genoca zaključenog u oktobru 2006. godine.

² Advokat Ašković je tražio razrešenje zbog zdravstvenih problema, sud je prihvatio njegov zahtev i 1.03.2011. za branioca okr Strigiću postavio advokata Miloša Paligorića.

bio policajac, prijavio u SUP Beli Manastir i postao pripadnik specijalne jedinice kojom je komandovao Milan Jarić. Iako je imao svoj lični pištolj *kolt .357mm* dobio je i kratko i dugo naoružanje. Seća se da je jednog dana zajedno sa optuženim Strigićem i još dva policajca otišao u kuću porodice Čičak u selu Karanac. Optuženi Strigić je razgovarao sa nekim iz porodica Čičak i rekao im da se jave u policijsku stanicu. Muški članovi porodice Čičak su tog ili sledećeg dana došli u policijsku stanicu svojim autom. Čuo je da treba da idu na razmenu, ali ne zna šta se sa njima zaista dogodilo. Čuo je da su ubijeni, ali ne zna ko je to uradio. O tome ni sa kim nije razgovarao. Nema saznanja o ubistvu Adama Barića i ranjavanju njegove suprtuge Ane. Takođe, ne zna ništa o ubistvu bračnog para Bandov. Nikada nije bio u akciji na selo Kozarac. Nikoga nije ubio niti je prisustvovao nekom ubistvu. Ne seća se da li je nekoga tukao.

Saslušanje optuženog Slobodana Strigića

Optuženi je 1991. godine živeo u selu Karanac, nedaleko od Belog Manastira. U istom selu živela je porodica Čičak, čiji su muški članovi ubijeni. U oktobru 1991. godine bio je pripadnik Jedinice za specijalne namene pri SUP-u Beli Manastir. Bio je zadužen za službeno vozilo *maricu*. Stanica policije je formirana nakon što su hrvatske snage 19/20. avgusta 1991. napustile Beli Manastir. Komandir stanice bio je Dušan Madžarac dok je komandir njegove specijalne jedinice bio Milan Jarić. Takođe, tu je bio i sekretar stanice policije Radoslav Zdularević. On je bio čovek bez autoriteta i nije mogao da izađe na kraj sa policajcima koji su pravili probleme, među kojima je bio optuženi Zoran Vukšić. Kada je rat počeo svi Srbi su mobilisani, tako da su mnogi bez prethodnog iskustva postali pripadnici specijalne jedinice. Među njima je bio optuženi Velimir Berkić. Optuženi Zoran Vukšić je bio pripadnik interventne jedinice kojom je komandovao Dušan Madžarac. Optužene je poznavao iz viđenja, upoznali su se tek kad je rat počeo. Optuženi Vukšić je bio jako primetan, krupan, visok, nosio je dugu riđu bradu zbog koje su ga zvali *Žuti*, šajkaču na glavi, maskirnu unifromu, veliki nož i veliki pištolj za pojasom. Pre rata je bio poštar, dobar čovek, ali se promenio kad je rat počeo. Čuo je da kada su bili u akciji na hrvatsko selo Kozarac, kako bi pronašli pripadnike ZNG, optuženi Vukšić ranio jednog Hrvata u obe noge dok je drugog ubio. Nije video da je optuženi tukao zarobljene Hrvate, koji su bili zatvoreni u policijskoj stanici, ali je ga je video u toj prostoriji. Ne zna ko je te ljude uhapsio, niti da li ih je neko tukao. Mislio je da su to *ustaše* ali to su bili obični seljaci. Optuženi Vukšić i Hrnjak su ih terali da pevaju četničke pesme.

Ujutru 17.10.1991. krenuo je pešice iz svoje kuće ka Belom Manastiru. Prošao je pored kuće porodice Čičak i u dvorištu primetio optuženog Zorana Vukšića i Zorana Madžarca kako razgovaraju sa majkom i snajom. Komšija Slavko Simić, koji je živeo 100 metara od porodice Čičak, rekao mu je da su Vukšić i Madžarac došli pola sata ranije i da pretresaju kuću. Otišao je u policijsku stanicu i tamo je njegova specijalna jedinica dobila zadatak. Kada su se vratili popodne sa terena, u hodniku stanice je video muške članove porodice Čičak, oca Vinka i sinove Matu, Antu i Ivu. Antu je najbolje znao jer su zajedno išli u školu. Pozdravio se sa njima i tada su mu rekli da su osumnjičeni da su pokrali svinje sa farme gde je Vinko radio. Znao je da to nije tačno, jer je svinje odvela VJ u Srbiju. Hteo je da im pomogne i pitao je dežurnog gde su Zoran Vukšić i Zoran Madžarac. Rekli su mu da su kod sekretara Zdularevića, te je on pomislio da će se sve objasniti i da će Čičkove pustiti kući. Otišao je kod brata Mirka, gde se odmarao do uveče. Uzeo je Mirkov auto i otišao u piceriju *Milano* na večeru. Nakon nekog vremena ispred picerije se zaustavila zelena *Lada niva* i iz nje su izašli Zoran Vukšić i Zoran Madžarac. Došli su do njegovog stola i tražili mu ključeve od *marice* jer je navodno trebalo da dva Hrvate odvedu u Jagodnjak, gde je bila Komanda odakle su

Hrvati vođeni na razmenu. Nije hteo da im da ključeve i Zoran Vukšić mu ju rekao da ništa ne pita već da odveze *maricu* ispred stanice jer je tako naredio sekretar.

Odvezao se svojim autom do policijske stanice i tada je video da je *marica* već parkirana kod zgrade i da iz nje istovaruju oružje. Tu je video i Dušana Madžarca. Kada je to završeno, odvezao je *maricu* na jedna izlazna vrata. Čuo je da se zadnja vrata vozila otvaraju, čuo je viku i osetio da se auto jako ljulja, kao da su unutra ubacili više od dvojice ljudi. Kada su se zadnja vrata zatvorila, pored njega na suvozačevo mesto seo je optuženi Vukšić a iza njega optuženi Hrnjak i Zoran Madžarac. Optuženi Vukšić mu je rekao da krene ka Jagodnjaku, ali nakon dva km rekao je da skrene levo iza zadnje kuće jer će prečicom brže stići. Nastavili su još dva km po lošem putu, prolazeći pored polja zasađenih repom. Noć je već pala. Stigli su do jedne šumice i tada je optuženi Vukšić rekao da stane. Vukšić i Madžarac izlaze iz auta i nakon nekoliko minuta Vukšić je mahnuo rukom da izađe i optuženi Hrnjak. Njih trojica su razgovarali, dok je on sedeo u vozilu, a zatim su otišli iza vozila i otvorili zadnja vrata. Vukšić i Madžarac su krenuli naprad, vodeći sa sobom jednog muškarca. Učinilo mu se da je to Mato Čičak, ali nije bio siguran. Odveli su ga desno od vozila i ubrzo se vratili bez njega. Nije čuo da je neko pucao. Zatim su sa sobom povelu Ivu i tada je shvatio da se zaista radi o porodici Čičak. Izašao je iz auta i rekao im da stanu. Pitao ih je šta to rade, ali mu oni nisu ništa odgovorili i povelu Ivu u istom pravcu kao i Matu. Čuo je pucnjavu. Uplašio se i počeo da beži levo od auta. Nakon 20 ili 30 metara odlučio je da se ipak vrati. Kad je stigao do auta video je Madžarca i Vukšića da se vraćaju. Optuženi Vukšić mu je naredio *dođi ovamo* dok je Madžarac iz zadnjeg dela auta izveo najstarijeg Vinka i poveo ga napred. Vukšić mu je rekao *marš napred ustašo!* i poterao ih obojicu ispred sebe. Prešli su 30-40 metara i tada je video da se Vinko popeo na neku uzbridicu, ali zbog mraka nije mogao da vidi o čemu se radi. Vušić mu je rekao *ubij ustašu!* Bio je uplašen i zažmurio je. Vukšić se iznervirao i rekao mu *jebao ti on mater* i pucao u Vinka. Iznerviran je krenuo ka autu da uzme automatsku pušku, rešen da ubije Zorana Vukšića. Kada je stigao do auta, video je da Vukšić, Madžarac i Hrnjak vode njegovog druga Antu Čička. Hteo je da pomogne Anti. Čuo je da je neko pucao. Kako im se približavao, sa svoje desne strane čuo je neko roptanje. Uplašen, ispalio je rafal u tom pravcu. Ova trojica su se počeli smeјati i neko je rekao *šta se bojiš, nismo ga dobro zaklali*. Optuženi Vukšić mu je prišao, zagrlio ga desnom povređenom rukom, poljubio u čelo i rekao *to je njima za našeg brata Iliju Đurkovića*. Vratili su se u vozilo, niko ništa nije govorio. Odvezli su se do policijske stanice i tada su se Vukšić i Madžarac dogovorili da svi odu kod Madžarca na večeru. Bio je uplašen da bi im se suprotstavio. Kada su ušli u stan, Madžarac je naslonio automatsku pušku na zid hodnika i ušao u dnevnu sobu. U sobi je bila njegova devojka Suzana. Onda je pusio četničke pesme i doneo rakiju. Ostala trojica su nazdravljali i bili su veseli dok je njemu bilo odvratno. Madžarac je izvadio dva novčanika, podelio novac i jedan deo stavio ispred njega. Odgurnuo je novac i rekao da mu to ne treba. Madžarac mu je rekao *ako nećeš pare, evo ti tvoji Karačani* i bacio ispred njega dve ličke karte Čičkovih. Uzeo je lične karte i krenuo napolje. Na izlazu se mimoišao sa Violetom, devojkom Zorana Vukšića. Oko 22 časa stigao je u stan svog brata. Nije mogao da spava. Ujutru je otišao u svoje selo. Razmišljao je o svemu što se dogodilo i setio se ličnih karti koje je uzeo. Bacio ih je u vatru. Odmah je autom otišao kod brata u Sombor, koji je kao podstanar živeo kod Save Jovanovića. Njima je ispričao šta se dogodilo. Njegov brat je prokomentarisao *eto šta uradi jedna baba*. Tada je saznao da se Cveta Đurković, majka ubijenog policajca Ilije Đurkovića, žalila da će ustaše, misleći na Čičkove, ubiti i njene unuke. Zoran Vukšić je rekao Bošku, Ilijinom ocu, da će on to srediti. Sa druge strane, optuženi Vukšić je imao sukobe sa Čičkovima.

Sutradan je suprtuga Ive Čičaka došla u policijsku stanicu da ih traži, ali niko nije hteo da joj kaže šta se dogodilo. Nakon nekog vremena, neko je pronašao tela, te je obavljen uviđaj. Ovaj

dogadjaj prvo je prijavio komandiru Milanu Jariću. Takođe, ispričao je svim pripadnicima jedinice i svojim školskim drugovima. Kada su 15.07.1997. hrvatske snage zauzele Baranju, sreo je Josipa Keljmenca, njihovog komandanta, i njemu je takođe ispričao za stradanje porodice Čičak.

Komentar:

Optuženi Slobodan Strigić je bio vidno uznemiren dok je iznosio svoju odbranu. U više navrata je plakao dok je pominjao svog školskog druga Antu Čička.

Fond za humanitarno pravo